

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

สภาพการผลิตไก่กระทงในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ปีการผลิต 2533

BROILERS PRODUCTION OF FARMERS
IN AMPHUR BANBUNG CHANGWAT CHONBURI IN 1990

ของ

นายเกษกร ศรีอุทัยวิวัฒน์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2534

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ... กุลศักดิ์ น. ป้อมเพ็ชร 12 ก.ย. 34

(อาจารย์กุลศักดิ์ น. ป้อมเพ็ชร)

กรรมการปัญหาพิเศษ ... 12 ก.ย. 34

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ ... 12 ก.ย. 34

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

หัวหน้าภาควิชา ... 12 ก.ย. 34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าคุณพระคุณศรีที่ทำการนำไปใช้
14173
29 S.A. 2534

พ. ๓๒๗๘
๒๕๓๔

14173

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

เรื่อง

สภาพการผลิตไก่กระทงในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ปีการผลิต 2533

BROILERS PRODUCTION OF FARMERS
IN AMPHUR BANBUNG CHANGWAT CHONBURI IN 1990

T097701

โดย

นายภุชกร ศรีอุทัยศิริวงศ์

พ.ศ.

๒๕๓๔

๒๕๓๔

เสนอต่อ

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 97701

วัน,เดือน,ปี..... 9 JUN 1993

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : สภาพการผลิตไถ่กระทงในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ปีการผลิต 2533

โดย : นายกฤษกร ศรีอุทัยศิริวงศ์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ... น.ส. กัญญา ... อ. น.ส. พ. เกษ ... 12 ... 1 ... 1 ... 94.

(กัญญา น บ่อมเพ็ชร)

ปัจจุบันการผลิตไถ่กระทงในประเทศไทยมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เพราะเป็นที่ต้องการทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นเหตุให้มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่กระทงรายใหม่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สำหรับการเลี้ยงไถ่กระทงในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีนี้ มีเกษตรกรเลี้ยงกันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่น่าสนใจในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตไถ่กระทง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อทราบถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม ต้นทุน รายได้ ปัญหาและอุปสรรค ในการผลิตไถ่กระทงของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่กระทงส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 43 ปี ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 6 คน ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงไถ่กระทงเฉลี่ย 9 ไร่ โดยที่เกษตรกรทุกคนมีที่ดินเป็นของตนเอง มีการลงทุนโดยใช้เงินทุนของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และใช้เวลาในการเลี้ยงไถ่กระทงทั้งชายเฉลี่ย 50 วัน โดยได้น้ำหนักเมื่อชายเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 กิโลกรัมต่อตัว ส่วนด้านต้นทุนและรายได้เฉลี่ยต่อจำนวนไถ่ที่ขายได้ของเกษตรกร คิดแบบเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยงนั้นพบว่า ต้นทุนผันแปร ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย

0.7 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 34.91 บาทต่อตัว ประเภทอิสระ ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีต้นทุนเฉลี่ย 33.76 บาทต่อตัว ต้นทุนคงที่ ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 0.51 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 0.69 บาทต่อตัว ประเภทอึสระมีต้นทุนเฉลี่ย 0.84 บาทต่อตัว ต้นทุนทั้งหมด ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 1.21 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 35.60 บาทต่อตัว ประเภทอึสระมีต้นทุนเฉลี่ย 34.6 บาทต่อตัว รายได้ทั้งหมด ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีรายได้เฉลี่ย 1.86 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีรายได้เฉลี่ย 34.88 บาทต่อตัว ประเภทอึสระมีรายได้เฉลี่ย 35.65 บาทต่อตัว กำไรจากการประกอบการ ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีกำไรเฉลี่ย 1.16 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคาขาดทุนเฉลี่ย 0.03 บาทต่อตัว ประเภทอึสระมีกำไรเฉลี่ย 1.89 บาทต่อตัว กำไรสุทธิ ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีกำไรเฉลี่ย 0.65 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคาขาดทุนเฉลี่ย 0.72 บาทต่อตัว ประเภทอึสระมีกำไรเฉลี่ย 1.05 บาทต่อตัว

สำหรับปัญหาและอุปสรรค ในด้านการผลิตไก่กระทงของเกษตรกรที่พบมากที่สุดคือ โรคระบาด รองลงมาคืออาหารสำเร็จรูปราคาแพง อุณหภูมิในโรงเรือนสูง และเวชภัณฑ์ราคาแพง และลูกไก่คุณภาพไม่ดี ส่วนปัญหาด้านการตลาดคือเกษตรกรถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าที่มารับซื้อ ส่วนข้อเสนอแนะในการศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการป้องกันโรคให้มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่ รวมทั้งการติดตั้งอุปกรณ์ระบายความร้อนในโรงเรือนให้พอเพียง ทั้งนี้เพื่อทำให้การผลิตไก่กระทงมีผลผลิตที่ตลอดจนรายได้ของเกษตรกรดีขึ้น ส่วนการที่เกษตรกรถูกโกงตาชั่งจากบริษัทที่รับซื้อ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการรวมตัวกันของเกษตรกรเพื่อต่อรองบริษัทที่รับซื้อ โดยให้ใช้ตาชั่งของเกษตรกรเอง และการจัดบันทึกน้ำหนักไก่ต้องเป็นที่ยอมรับของทั้งเกษตรกรและบริษัทที่มารับซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ในการศึกษาเรื่องสภาพการผลิตไก่อะรง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ อาจารย์กุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขปัญหาพิเศษเรื่องนี้ตลอดมา และขอขอบพระคุณ อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง และอาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษทั้งสองท่าน ที่ช่วยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาพิเศษเรื่องนี้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่ ที่ให้กำลังใจและการสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาตลอดมา และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการจัดทำ

กฤษฎกร ศรีอุทัยศิริวงศ์

กันยายน 2534

	(1)
สารบัญ	
	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
ตรวจเอกสาร	5
วิธีการศึกษา	6
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี	
และสภาพทั่วไปของการเลี้ยงไก่กระตัง	9
สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี	9
สภาพทั่วไปของการเลี้ยงไก่กระตัง	12
ทำเลเลี้ยงไก่กระตัง	12
พันธุ์ไก่	12
ลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงไก่กระตัง	13
อุปกรณ์เลี้ยงไก่กระตัง	14
การเตรียมการเลี้ยง	15
การกกลูกไก่	16
การตัดปากไก่	18
การให้แสงสว่างในโรงเรือน	18
การให้อาหารและน้ำไก่กระตัง	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 การให้อาหารและน้ำไก่กระตัง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
โรคไก่	20
บทที่ 3 ผลการศึกษา	23
สภาพพื้นฐานของเกษตรกร	23
สภาพการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร	32
ต้นทุนและรายได้ในการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร	35
ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของเกษตรกร	41
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	43
สรุปผลการศึกษา	43
ข้อเสนอแนะ	46
เอกสารอ้างอิง	48
ภาคผนวก	49

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณการผลิต การบริโภค และการส่งออกไก่เนื้อ ปี พ.ศ.2529-2532	2
2	ราคาผลิตผลอาหารสัตว์ ปี พ.ศ.2530-2531	3
3	เพศ	23
4	อายุ	24
5	สถานภาพการสมรส	25
6	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	25
7	ระดับการศึกษา	26
8	ภูมิลำเนาของเกษตรกร	27
9	อาชีพหลัก	28
10	อาชีพรอง	29
11	ขนาดของการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อเลี้ยงไก่กระตัง	30
12	แหล่งเงินทุน	30
13	แหล่งเงินกู้	31
14	ประเภทการเลี้ยงไก่กระตังของเกษตรกร	32
15	ลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวกับสถานการณ์การผลิตไก่กระตัง	33
16	ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อจำนวนไก่ที่ขายได้ของเกษตรกร	38
17	ต้นทุนการเลี้ยงไก่กระตังของเกษตรกร	39
18	รายได้และกำไรในการผลิตไก่กระตังของเกษตรกร	40
19	ปัญหาที่เกิดจากการผลิตและการตลาด	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนภาพแสดงอาณาเขตอำเภอบ้านบึง ที่มา: (สำนักงานอำเภอบ้านบึง)	11
2 แผนภาพแสดงการกกลูกไก่ ที่มา: (บริษัท ผลิตภัณ์ท์อาหารเซ็นทรัล จำกัด)	17

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ปัจจุบันการผลิตไก่กระทงในประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วมีผู้เลี้ยงกันมาก เพราะเป็นที่ต้องการทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 1) จึงเป็นเหตุให้มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทงรายใหม่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น พื้นที่เลี้ยงไก่กระทงส่วนใหญ่อยู่ในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครปฐม ราชบุรี ปราจีนบุรี นครนายก เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนการผลิตเนื่องจากตลาดรับซื้อสัตว์ส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทำให้สามารถประหยัดค่าขนส่ง การเลี้ยงไก่กระทงนี้ยังได้แพร่ขยายไปตามต่างจังหวัดที่อยู่ไกลออกไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งที่ความเจริญมากขึ้นและมีชุมชนอยู่หนาแน่น และเนื่องจากไก่กระทงมีช่วงชีวิต (LIFE CYCLE) ที่สั้น คือนับจากการฟักออกจากไข่เป็นตัว จนกระทั่งโตได้น้ำหนักขนาด 1.6 - 1.8 กิโลกรัม ซึ่งเป็นน้ำหนักที่สามารถส่งออกสู่ตลาดได้ จะใช้เวลาประมาณ 56 วัน หรือ 8 สัปดาห์เท่านั้น จึงทำให้เกษตรกรหันมาประกอบอาชีพเลี้ยงไก่กระทงเป็นอาชีพหลักมากยิ่งขึ้น

ปัญหาการผลิตไก่กระทงที่สำคัญ คือ ประการแรก ปัญหาด้านราคาอาหารสัตว์ที่มีราคาสูง (ตารางที่ 2) เพราะการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพดกากถั่วเหลือง ปลาป่น 60 % ปลายข้าว เป็นต้น ยังผลให้ราคาอาหารสำเร็จรูปสูงขึ้นด้วย ประการที่ 2 ปัญหาโรคระบาด เนื่องจากไก่กระทงเป็นสัตว์ที่ติดโรคร่างง่าย ถ้าพบว่าเกิดโรคระบาด ต้องรีบแก้ไขให้ทัน มิฉะนั้นอาจเกิดผลเสียหายทั้งเล้าหรือทั้งฟาร์ม ประการสุดท้าย ปัญหาด้านราคา ซึ่งราคาขายที่ฟาร์มยังไม่สูงนัก และราคาไม่แน่นอนมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารตัวอย่างที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการเลี้ยงไก่กระทงในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีนี้ มีเกษตรกรเลี้ยงกันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่น่าสนใจในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตไก่กระทง เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจประกอบอาชีพเลี้ยงไก่กระทงต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การบริโภค และการส่งออกไก่เนื้อ ปี พ.ศ.2529-2532

ปี (พ.ศ.)	การผลิต (ล้านตัว)	การบริโภค (ล้านตัว)	การส่งออก (พันตัน)
2529	504.25	303.12	64.80
2530	510.22	308.41	81.91
2531	542.32	314.71	85.67
2532	602.88	319.49	100.00

ที่มา: (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2533:25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ราคาผลิตผลอาหารสัตว์ ปี พ.ศ.2530-2531

ปี	ข้าวโพด (บาท/กิโลกรัม)	กากถั่วเหลือง (บาท/กิโลกรัม)	ปลาป่น 60% (บาท/กิโลกรัม)	ปลายข้าว (บาท/กิโลกรัม)
2530	2.59	9.26	11.31	4.13
2531	3.02	10.05	14.86	5.17
อัตราเพิ่ม	16.60%	8.53%	31.39%	25.18%

ที่มา: (พีชรา, 2532:36)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตไก่กระตัง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของต้นทุนการผลิตไก่กระตังกับผลตอบแทนที่ได้รับ
3. ศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตไก่กระตัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตไก่กระตัง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. ทราบถึงความสัมพันธ์ของต้นทุนการผลิตไก่กระตังกับผลตอบแทนที่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และจะไม่นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 3. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการผลิตไก่กระตัง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องสภาพการผลิตไถ่กระทงนี้ ได้เลือกอำเภอบ้านบึง จังหวัด ชลบุรี เป็นพื้นที่ในการศึกษา เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงไถ่กระทงกันมาก และผู้ศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในถิ่นนี้ โดยจะทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานของเกษตรกร สภาพ การผลิตไถ่กระทง ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ ปัญหาและ อุปสรรคในการผลิตไถ่กระทง

นิยามศัพท์

ไถ่กระทง	หมายถึง	ไถ่เนื้อที่เลี้ยงจนอายุประมาณ 56 วัน แล้วขาย
ผลผลิต	หมายถึง	จำนวนไถ่เนื้อที่ขายได้
ต้นทุนผันแปร	หมายถึง	ต้นทุนที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิตไถ่กระทง คือ ค่าอาหารสัตว์ ค่าลูกไถ่ ค่า ยาและเวชภัณฑ์ ค่าจ้างแรงงาน ค่าใช้จ่าย ในการขายไถ่ ค่าวัสดุรองพื้นในโรงเรือน ค่า น้ำและค่าไฟฟ้า
ต้นทุนคงที่	หมายถึง	ต้นทุนที่ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการ- ผลิตไถ่กระทง คือ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และ โรงเรือนเลี้ยงไถ่ ค่าเช่าที่ดิน
ต้นทุนในการผลิตทั้งหมด	หมายถึง	ต้นทุนคงที่รวมกับต้นทุนผันแปร
เลี้ยงแบบรับจ้าง	หมายถึง	เกษตรกรรับจ้างเลี้ยงไถ่จากผู้ว่าจ้าง โดยที่ เกษตรกรไม่ต้องเสียต้นทุนค่าลูกไถ่ ค่าอาหาร สัตว์ ค่ายาและเวชภัณฑ์ เมื่อครบระยะเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		ตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้
เลี้ยงแบบประกันราคา หมายถึง	เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทงได้ทำสัญญากับบริษัท- ประกันไว้ล่วงหน้า โดยที่เกษตรกรจะซื้อพันธุ์ สัตว์ อาหารสัตว์ และขายไก่ให้กับบริษัท ใน ราคาประกันที่ตกลงกันไว้	
เลี้ยงแบบอิสระ หมายถึง	เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง ได้ดำเนินการผลิต และการตลาดด้วยตนเอง	

การตรวจเอกสาร

สากล อุไรกุล (2530) ได้ศึกษาว่าการที่ราคาอาหารสัตว์ในปี 2530 มีราคาแพง เพราะเกิดจากการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้น้อย แต่ความจำเป็นต้องใช้มีมาก เช่น รำข้าว ในครั้งปีแรกราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.51 บาท ต่อมาอีก 3 เดือน (กค.-กย.) ราคาเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น กิโลกรัมละ 3.14 บาท หากถัวเฉลี่ยเพิ่มจากกิโลกรัมละ 7.62 บาท เป็น 8.33 บาท และปลาปน 60 %โปรตีน เพิ่มจากกิโลกรัมละ 10.28 บาท เป็น 11.02 บาท ซึ่งเห็นได้ชัดว่าอาหารหลักทุกชนิดมีราคาเพิ่มขึ้นในอัตราสูงมาก เฉลี่ยแล้วสูงกว่าร้อยละ 13 ทำให้ราคาอาหารไก่กระทงเพิ่มจากกิโลกรัมละ 5.64 บาท เป็น 5.89 บาท

ทิม พรรณศิริ (2533) ได้ศึกษาว่า การที่ผู้เลี้ยงสัตว์ขอให้รัฐบาลช่วยเหลือ โดยยอมให้ผู้เลี้ยงสัตว์หรือผู้ผลิตอาหารสัตว์ นำเข้าวัตถุดิบเข้ามาจากต่างประเทศก็ เพราะว่าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางอย่างขาดแคลน มีคุณภาพไม่ตรงต่อความต้องการของผู้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งรัฐบาลก็ได้กำหนดออกมาว่า ประโยชน์ที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จะได้รับก็ ต่อเมื่อวัตถุดิบมีราคาสูงกว่าปกติที่ควรจะเป็น จึงมีสิทธินำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จากต่าง

ประเทศไทยได้เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรวิทย์ สิริพลวัฒน์ (2533) ได้ศึกษาว่าสภาพอุณหภูมิที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อคือประมาณ 21 องศาเซลเซียส ซึ่งไก่จะให้ผลผลิตได้ดี การใช้ประโยชน์จากอาหารก็เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในประเทศที่มีอากาศร้อน อุณหภูมิที่ร้อนจะมีผลต่อลักษณะต่างๆของไก่ และทำให้กิจกรรมของต่อมลดลง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าโรงเรือนที่มีอุณหภูมิสูงเกินกว่า 27 องศาเซลเซียส จะมีผลกระทบต่อการใช้ของแม่ไก่ และอุณหภูมิสูงสุดที่ไก่จะทนได้ จะอยู่ที่อุณหภูมิประมาณ 47 องศาเซลเซียส

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2533) ได้ศึกษาว่าปี 2533 ในเดือนพฤษภาคม ปริมาณไก่เนื้อคาดว่าจะออกสู่ตลาดประมาณ 55.2 ล้านตัว สูงขึ้นจากเดือนเมษายน 2533 ซึ่งมีปริมาณ 53.9 ล้านตัว (สูงขึ้น 2.41%) ภาวะการค้าไก่เนื้อแจ่มใส และราคาไก่เนื้อมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากก่อนหน้านี้เป็นช่วงที่สภาพอากาศร้อนจัด ผู้เลี้ยงได้ระบายไก่ออกสู่ตลาดระยะนี้ลดลง ขณะที่ความต้องการของตลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดต่างประเทศ มีมากอย่างต่อเนื่อง โรงงานฆ่าชำแหละไก่ต่างเร่งทำการผลิต เพื่อให้เพียงพอกับการส่งมอบ

วิธีการศึกษา

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (PRIMARY DATA) โดยการสุ่มตัวอย่างและทำการสัมภาษณ์ ในการสุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (SIMPLE RANDOM SAMPLING) ซึ่งเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทงในเขตอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีจำนวน 85 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างมา 40 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะได้จำนวน

ตัวอย่าง 34 ตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอนคือ ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพพื้นฐานของเกษตรกรผู้ผลิตไถ่กระทง
- ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการผลิตไถ่กระทงของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ศึกษาต้นทุนและรายได้ในการผลิตไถ่กระทงของเกษตรกร
- ตอนที่ 4 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตไถ่กระทงของเกษตรกร

1.2 การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (SECONDARY DATA) โดยรวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ เอกสาร วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิตไถ่กระทง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้จากการค้นคว้าในห้องสมุด และศึกษาจากหน่วยงานราชการต่างๆ

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ทำการแก้ไขตรวจสอบความเรียบร้อย และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$$2.1 \text{ การหาค่าร้อยละ} = (n/N) \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

$$2.2 \text{ การหาค่าเฉลี่ย (X)} = \Sigma x_i / N$$

X = ค่าเฉลี่ย

Σx_i = ผลรวมของตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การคำนวณต้นทุนและรายได้

ต้นทุนผันแปร	= ค่าลูกไก่+ค่าอาหารสัตว์+ค่าจ้างแรงงาน +ค่ายาและเวชภัณฑ์+ค่าน้ำและค่าไฟฟ้า+ ค่าวัสดุรองพื้นในโรงเรือน+ค่าใช้จ่ายในการ การขายไก่
ต้นทุนคงที่	= ค่าเช่าที่ดิน + ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และ โรงเรือนเลี้ยงไก่
ต้นทุนทั้งหมด	= ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่
ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	= ต้นทุนทั้งหมด/จำนวนไก่ทั้งหมดที่นำเข้า- เลี้ยงวันแรก
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ใน โรงเรือน	= ราคาอุปกรณ์ในโรงเรือน/อายุใช้งาน
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน	= ค่าก่อสร้างโรงเรือน/อายุการใช้งาน
รายได้ทั้งหมด	= จำนวนไก่ที่ขายได้ x ราคาต่อกิโลกรัม
กำไรจากการประกอบการ	= รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนผันแปร
กำไรสุทธิ	= รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านบึงและใกล้เคียง

สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

อำเภอบ้านบึง เดิมขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองชลบุรี ต่อมาเมื่อมีราษฎรอาศัยอยู่เป็นกลุ่มก้อนและมีความเจริญเป็นชุมชนพอที่จะจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอได้แล้ว จึงได้ขอจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอบ้านบึงเมื่อปี พ.ศ. 2464 ในขณะนั้นแบ่งการปกครองออกเป็น 4 ตำบล คือ ตำบลหนองขี้ชาวก ตำบลมาบไฟ ตำบลบ้านบึง ตำบลคลองแก้ว ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอบ้านบึง เหตุที่เรียกชื่ออำเภอบ้านบึงนั้น เนื่องจากแต่เดิมสภาพพื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตัวว่าการอำเภอเป็นที่ราบลุ่มมีบึงใหญ่อยู่ ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวได้สิ้นเชิงกลายเป็นที่ราบไปแล้ว และประกอบกับตัวว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านบึง ดังนั้นจึงใช้ชื่อหมู่บ้าน ตำบล ที่ตั้งตัวว่าการอำเภอบ้านบึงว่าบ้านบึงมาจนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบันอำเภอบ้านบึงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดชลบุรี ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายสุขุมวิทไปทางทิศตะวันออก ถนนคอนกรีต 4 ช่องจราจร ระยะทาง 14 กิโลเมตร ห่างจากตัวศาลากลางจังหวัดชลบุรี 14.89 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 45 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 564 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองหงษ์ อำเภอพานทอง และตำบลหนองขยาด อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี

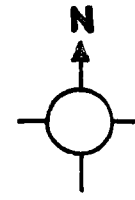
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองเสือช้าง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหมอนนาง อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลเขาคันทรง ตำบลหนองขาม อำเภอ
ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ประชาชนในอำเภอบ้านบึงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ได้แก่ การทำไร่ เป็นอาชีพหลักมาแต่ดั้งเดิมคือ การทำไร่อ้อย รองลงมาทำไร่มันสำปะหลัง ไร่ สับปะรด มีเนื้อที่ทำไร่ประมาณ 340,000 ไร่ การทำสวน ส่วนใหญ่เป็นส่วนมะพร้าว มะม่วง ขนุน ฝรั่ง มีเนื้อที่ทำสวนประมาณ 45,000 ไร่ การทำนา มีทำเพียงเล็กน้อย เพราะมีน้ำไม่เพียงพอแก่การทำนา มีเนื้อที่ทำนาประมาณ 46,755 ไร่ การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งสภาพพื้นที่อำเภอบ้านบึง เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ โดยสัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงกันมากคือ ไก่ เป็ด สุกร โคเนื้อ โคนม และกระบือ ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี การติดต่อคมนาคมระหว่างอำเภอบ้านบึงกับจังหวัดชลบุรี ระยะทาง 14 กิโลเมตร เดินทางสะดวกใช้ได้ทุกฤดูกาล ส่วนการติดต่อระหว่างอำเภอกับตำบลต่างๆ ส่วนใหญ่เป็น ถนนลาดยางเป็นเส้นหลัก และระหว่างตำบลกับหมู่บ้านยังเป็นถนนดินลูกรัง การคมนาคม ติดต่อกันได้โดยสะดวก ทางด้านลักษณะภูมิประเทศของอำเภอบ้านบึง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เป็นเนินเขาเล็กๆ มีพื้นที่เป็นภูเขาเฉพาะบริเวณเทือกเขาเขี้ยวทางทิศตะวันตกบริเวณ ติดต่อกับอำเภอศรีราชา อุณหภูมิในท้องที่อำเภอบ้านบึงเฉลี่ยต่อปีประมาณ 29 องศาเซลเซียส การกระจายของฝนโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ปัจจุบันมีประชาชนหลัง ไร่ไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านบึงจำนวนมาก เนื่องจากการที่รัฐบาลได้พัฒนาพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้อำเภอบ้านบึงมีแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว (สำนักงานอำเภอบ้านบึง , 2533)

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงอาณาเขตอำเภอบ้านบึง

ที่มา: (สำนักงานอำเภอบ้านบึง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของการเลี้ยงไก่กระทง

ทำเลเลี้ยงไก่กระทง

ทำเลเลี้ยงไก่กระทง เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่มีผลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงไก่กระทง ซึ่งไม่ควรเป็นที่ลุ่มมีน้ำขัง พื้นคอกน้ำท่วมไม่ถึงและควรอยู่สูงกว่าระดับดินประมาณ 30-50 เซนติเมตร ควรเป็นที่เนินและลาดเทเล็กน้อยเพื่อที่จะระบายน้ำได้สะดวก ควรมีแหล่งน้ำจืดที่สะอาดอยู่ใกล้และสามารถใช้ได้สะดวกและเพียงพอกับความต้องการของไก่ทั้งหมด ทำเลเลี้ยงไก่ไม่ควรอยู่ติดถนนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้ห่างไกลพาหะต่างๆ ของโรคไก่ที่จะติดมากับฝุ่นละอองของยานพาหนะต่างๆ ที่สัญจรผ่านไปมา ควรใกล้พอที่จะทำการขนส่งผลผลิตของไก่ อาหารไก่ อุปกรณ์ต่างๆ ระหว่างฟาร์มกับตลาดได้สะดวก ไม่สิ้นเปลืองเงินและเวลามากนัก ดังนั้น ในการเลือกทำเลที่ตั้งของสถานที่เลี้ยงไก่กระทง ควรมีลักษณะดังกล่าวกว่าให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

พันธุ์ไก่

พันธุ์ไก่ที่ดีควรเป็นพันธุ์ไก่ที่ให้ผลผลิตสูง ใช้อาหารในการผลิตต่อหนึ่งหน่วยน้อย เลี้ยงง่าย ซึ่งปัจจุบันพันธุ์ไก่กระทงที่เลี้ยง จะเป็นไก่พันธุ์ลูกผสมตั้งแต่ 2 สายพันธุ์ขึ้นไป เพื่อให้ได้ลักษณะดีตามความต้องการของผู้เลี้ยง ดังนั้นพันธุ์ที่จะนำมาเลี้ยงควรมีลักษณะดังนี้

- ลูกไก่ต้องได้จากฟาร์มที่เชื่อถือได้ มีพ่อ-แม่พันธุ์ที่สมบูรณ์แข็งแรง
- ลูกไก่ควรมาจากฟาร์มเดียวกัน ถ้ามาจากต่างฟาร์มควรแยกเลี้ยง เพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับลูกไก่ไม่ให้ติดต่อไปยังลูกไก่จากฟาร์มอื่น
- ลูกไก่ควรมีขนแห้ง สะดือเข้าที่เรียบร้อย มีลูกตากลมมนและดวงตาแจ่มใส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่แจ้งไว้ก่อนใช้เพื่อขอรับทราบ ไม่สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
 ประเปรีธว ชาแข็งมีสี่สัด ไม่พิการ ไม่มีอุจจาระติดที่กัน ลูกไก่ควรมีน้ำหนักตัวประมาณ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวละ 38 กรัม เป็นอย่างน้อย

ลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงไก่กระทง

โดยทั่วไปโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ควรมีลักษณะดังนี้

- สามารถกันแดด ลม ฝนได้
- อากาศภายในโรงเรือนมีการระบายอากาศที่ดี เย็นสบาย แต่ไม่ควรให้

ลมโกรกหรือฝนสาดมากนัก

- สามารถกันศัตรูที่จะมารบกวนได้ เช่น งู หนู แมว นก
 - รักษาความสะอาดได้ง่าย เป็นเนินลาดน้ำไม่ขังแฉะ และไม่รกรุงรัง
- เพื่อขจัดปัญหาพื้นคอกเปียกแฉะ กลิ่น แมลงวันและโรคภัยต่างๆ

- ห่างจากบ้านคนพอสมควร และไม่ควรรอชิดถนน เพราะกลิ่นจากมูลไก่
- อาจรบกวนสุขภาพและอนามัยของคนได้

- เป็นแบบที่สร้างง่าย มีราคาถูก และสามารถใช้อุปกรณ์สร้างส่วนใหญ่ที่หา
- ได้ง่ายจากท้องถิ่น

- ถ้าหากสร้างโรงเรือนหลายๆแห่งไม่ควรเป็นเรือนฝาแฝด โรงเรือน
- แต่ละหลังควรอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 10 เมตร เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกและ
- ลดความชื้นที่จะเกิดขึ้น

- ควรมีอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นสำหรับไก่แต่ละประเภทประจำโรงเรือนไม่ปน
- กัน ส่วนเตาเผาซากไก่และที่กองขี้ไก่ควรจะให้ห่างจากโรงเรือนมากๆ

- โรงเรือนควรสะดวกต่อการเข้าไปปฏิบัติงานและดูแลไก่

ส่วนพื้นคอกไก่ อาจเป็นดินธรรมดา ดินปนทราย หรือพื้นคอนกรีตหนา

3-5 เซนติเมตร พื้นดินจะเย็นดีกว่าในอากาศร้อน พื้นคอนกรีตคงทนถาวรทำความสะอาด

ง่าย หรือพื้นคอกแบบยกพื้นด้วยไม้ระแนง ไม้รวกหรือลวดตาข่ายซึ่งจะสะอาดขึ้น จุกได้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากขึ้น การลงทุนครั้งแรกจะมากขึ้นตามไปด้วย

การเลี้ยงไก่บนพื้นเล้าจะต้องใช้วัสดุรองพื้น ได้แก่ แกลบ ทราษ ฟางสับ ชักบ เปลือกถั่ว ชีเลื่อย เริ่มใส่วัสดุรองพื้นหนาประมาณ 3-4 เซนติเมตร สำหรับ ไก่กระทง ก่อนจะนำลูกไก่มาเลี้ยงควรเปลี่ยนวัสดุรองพื้นคอกเก่าออกก่อนแล้วทำความสะอาดโรงเรือนแล้วจึงขนวัสดุรองพื้นคอกใหม่เข้ามาแทน

อุปกรณ์เลี้ยงไก่กระทง

อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่กระทงมีมากมายหลายชนิด ผู้เลี้ยงไก่จะต้องเลือกใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสมของสภาพท้องที่และความจำเป็น เพื่อให้ไก่มีผลผลิตที่ดีและประหยัดรายจ่าย

1. อุปกรณ์กกลูกไก่ เป็นอุปกรณ์สำหรับให้ความอบอุ่นแก่ไก่อายุ 1 วัน ถึง 3-4 อาทิตย์ เนื่องจากลูกไก่ที่เกิดมาใหม่ๆยังต้องการความอบอุ่น ความต้องการอุณหภูมิจะลดลงตามอายุของลูกไก่ อุปกรณ์ดังกล่าวประกอบด้วย แผงล้อมกักลูกไก่ให้อยู่ในพื้นที่จำกัด กระจ่องน้ำขนาดเล็ก รางอาหารขนาดเล็ก ม่านกันฝน และเครื่องกกลูกไก่ การจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับกกลูกไก่นี้ ควรเตรียมให้เสร็จก่อนนำลูกไก่เข้าเลี้ยงอย่างน้อย 1 วัน คือนำแผงกั้นมาล้อมเป็นวงกลมบนพื้นวัสดุรองพื้นไว้แล้ว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 เมตร ใช้กกลูกไก่ได้ประมาณ 500 ตัว แขนวเครื่องกกไว้ตรงกลาง แล้ววางกระจ่องน้ำและรางอาหารรอบๆเครื่องกก เปิดไฟและปรับอุณหภูมิให้พอเหมาะ

2. อุปกรณ์ให้น้ำ การเลี้ยงลูกไก่ตั้งแต่อายุ 1 วัน ถึง 2 อาทิตย์ นิยมใช้แบบกระจ่องหรือขวดน้ำขนาด 1 แกลลอน 1 อันต่อไก่ 50 ตัว วางห่างกันประมาณ 2 เมตร ก่อนวางกระจ่องน้ำควรวางไม้ค้ำบางๆ วางลงบนพื้นก่อน เพื่อไม่ให้น้ำในกระจ่องสกปรก สำหรับไก่อายุตั้งแต่ 15 วันขึ้นไป ก็เปลี่ยนเป็นกระจ่องน้ำที่มีขนาดใหญ่ขึ้น จัดให้พอกับความต้องการของไก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อุปกรณ์ให้อาหาร อุปกรณ์ในการให้อาหารแก่ไก่แต่ละระยะจะแตกต่างกันออกไป ควรพิจารณาถึง ชนิด จำนวนตามความเหมาะสมกับอายุและจำนวนของไก่นี้

- ถาดอาหารสำหรับลูกไก่ ในระยะแรก ลูกไก่มิขนาดเล็ก ต้องใช้ถาดอาหารแบนๆ ตื้นๆ ให้อาหารลูกไก่อายุ 1-3 วัน

- รางอาหาร เป็นรางยาว ไก่สามารถยื่นกินได้ทั้ง 2 ข้าง สำหรับลูกไก่ที่มีขนาดเล็กอาจใช้รางอาหารขนาดเล็กและค่อยเพิ่มเป็นขนาดใหญ่ เมื่อไก่มีอายุและขนาดมากขึ้น

- ถังอาหารแบบแขวน ถังอาหารแบบนี้เหมาะสำหรับเลี้ยงไก่กระทงและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน เหมาะสำหรับอาหารชนิดเม็ดซึ่งมีความจุ 10 กิโลกรัม เติมอาหารครั้งหนึ่งสามารถเลี้ยงไก่ได้นาน 2-3 วัน

- รางอาหารอัตโนมัติ ในฟาร์มขนาดใหญ่มักใช้รางอาหารแบบอัตโนมัติ เพราะสะดวกและลดการทำงาน โดยจะมีการเติมอาหารเข้าสู่รางอาหารตามเวลาที่กำหนด

4. อุปกรณ์จำเป็นอื่นๆ อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่กระทงที่จำเป็นต้องมีได้แก่ ฝ้าย่าน อาจใช้ผ้าดิบหรือกระสอบป่าน เพื่อป้องกันลมโกรก ฝนสาดหรือแดดขามบ่าย อ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคบริเวณประตูทางเข้าโรงเรือน เพื่อป้องกันเชื้อโรคที่ติดมากับคน เครื่องพ่นยา เข็มฉีดยา ถังบรรจุอาหาร และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ ซึ่งต้องพิจารณาตามความเหมาะสม

การเตรียมการเลี้ยง

การเตรียมการ 1 อาทิตย์ก่อนเลี้ยงไก่

- ทำความสะอาดโรงเรือน เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งฆ่าเชื้อโรคด้วย
- ทางเข้าโรงเรือนต้องกันเป็นห้องฆ่าเชื้อ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ไม่ใช้ภายในโรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ภายใต้การศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เรือนต้องเก็บไว้ในห้องนี้ ห้ามนำเข้าโรงเรือน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กำจัดนก หนู รวมทั้งป้องกันไม่ให้นก หนู เข้าสู่โรงเรือนได้
- ปล่อขให้โรงเรือนแห้ง ปิดประตูห้ามคนเข้าออก

การเตรียมการ 1 วัน ก่อนนำลูกไก่เข้าเลี้ยง

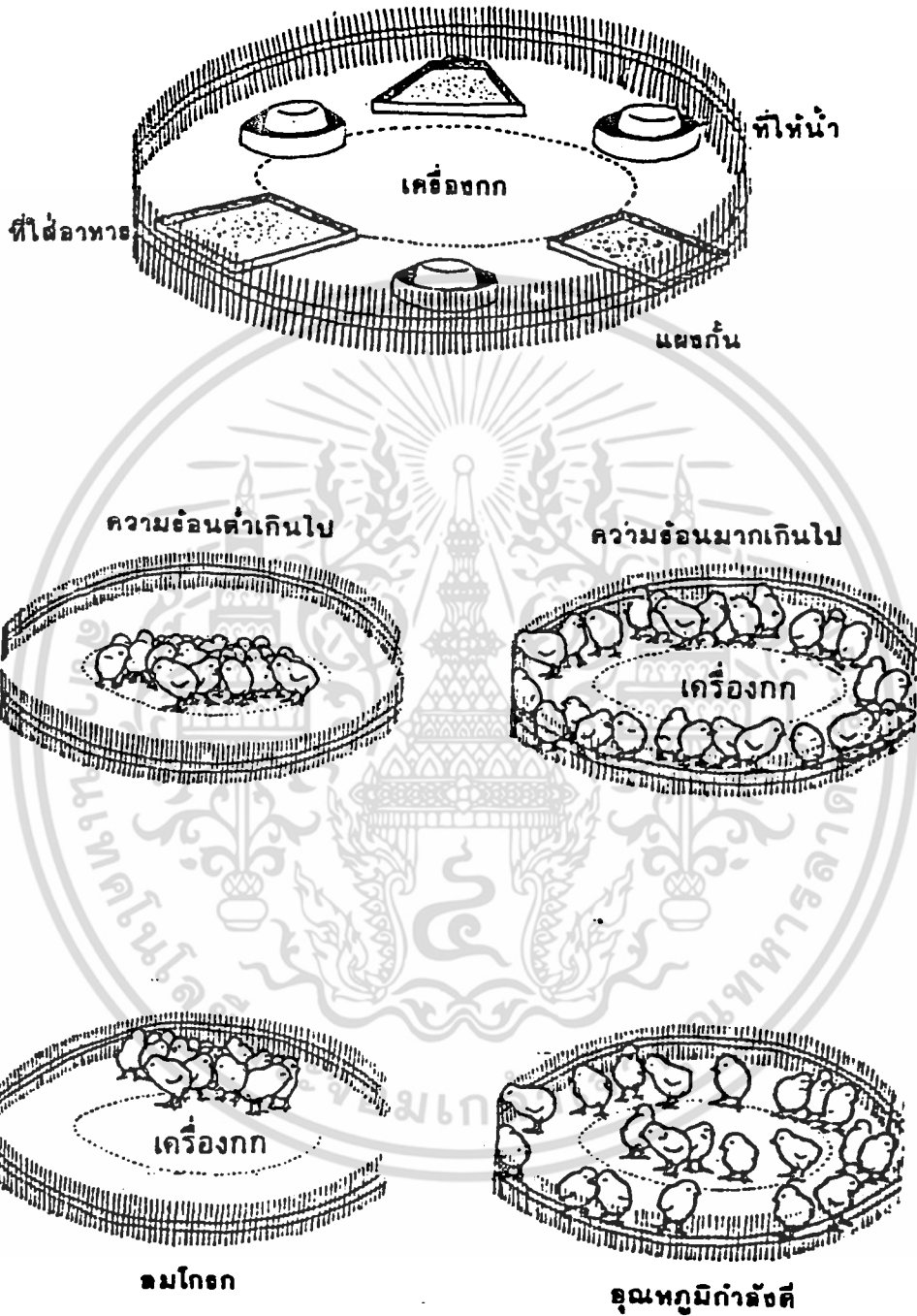
- การเตรียมเครื่องกก ให้มีความร้อนประมาณ 32-35 องศาเซลเซียส
- การเตรียมไฟ ให้ความสว่างบนพื้นประมาณ 4 แรงเทียนต่อตารางเมตร
- วัสดุรองพื้น รองพื้นหนาประมาณ 3-5 เซนติเมตร ความชื้น 20-25 %
- การเตรียมอุปกรณ์ให้น้ำและอาหาร
- การจัดบันทึก โดยเตรียมสมุดจดบันทึกไว้หน้าแล้ว

การจัดการเมื่อลูกไก่มาถึงฟาร์ม

- รับนำไก่ออกจากกล่อง โดยให้อยู่ในบริเวณใต้เครื่องกก
- ให้ลูกไก่กินน้ำ โดยอาจผสมน้ำตาลลงในน้ำ เพื่อช่วยให้ลูกไก่ฟื้นตัวเร็วขึ้น

การกกลูกไก่

กระทำเมื่อเริ่มนำลูกไก่เข้าเลี้ยงในโรงเรือน ในอาทิตย์แรกควรให้ความอบอุ่นแก่ลูกไก่ด้วยอุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส แล้วค่อยๆ ลดเหลือ 32.5 องศาเซลเซียส ในอาทิตย์ที่สอง และสามลดลงเหลือ 29.5 องศาเซลเซียส ซึ่งจะกกลูกไก่ทั้งวันทั้งคืน ในระยะ 2 อาทิตย์แรก และกกเฉพาะกลางคืนใน 2-3 อาทิตย์หลัง ในการกกลูกไก่นี้ ผู้เลี้ยงอาจสังเกตอุณหภูมิที่พอเหมาะได้โดยดูจากการกระจายของลูกไก่ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงการกกลูกไก่

ที่มา: (บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารเซินทริล จำกัด)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตัดปากไก่

การตัดปากไก่เป็นการป้องกันการจิกกัน ซึ่งจะทำให้ไก่บาดเจ็บและตายได้ นอกจากนี้ยังป้องกันการอาหารถูกคู้ยหกเรื้อราได้ ควรเริ่มตัดปากไ้ตั้งแต่ลูกไก่อายุ 1-10 วัน ทำในเวลาเช้าที่อากาศเย็น ควรตัดออกประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวปาก และให้ปากล่างเหลือยาวกว่าปากบน

การให้แสงสว่างในโรงเรือน

โดยให้แสงสว่างตามอายุไ้ดังนี้

อายุ 0-2 อาทิตย์ ใช้ 4 แสงเทียนต่อตารางเมตร

อายุ 2-4 อาทิตย์ ใช้ 3 แสงเทียนต่อตารางเมตร

อายุตั้งแต่ 4 อาทิตย์ขึ้นไป ใช้ 2 แสงเทียนต่อตารางเมตร

การให้แสงสว่างแก่ไ้ จะเป็นการเพิ่มเวลาในการกินอาหารของไ้มากขึ้น เพราะไ้กระทรงมีระยะเวลาการเลี้ยงสั้น จึงควรเร่งการกินอาหารให้มากที่สุด ซึ่งในฤดูร้อนตอนกลางวัน ไ้จะกินอาหารน้อยลง ดังนั้นการให้แสงสว่างในตอนเย็นหรือตอนใกล้รุ่งจะทำให้ไ้กินอาหารชดเชยจากตอนกลางวัน

การให้อาหารและน้ำไ้กระทรง

อาหารไ้กระทรงต้องเป็นอาหารที่มีคุณภาพสูง ช่วยให้ไ้โตเร็ว การให้อาหารไ้กระทรงตามอายุมีดังนี้

1. ลูกไ้ อายุ 14 วันแรก ลูกไ้ อายุ 1-3 วันแรกยังกินอาหารไม่เก่ง

อาจจัดเป็นถาดวางไว้ โดยให้ถาด 1 ถาด สำหรับไ้ 100 ตัว โดยจัดถาดอาหารไว้

ใต้เครื่องกก โดยวางสลับกับกระป๋องน้ำ หลังจากวันที่ 3 ค่อยวางถาดอาหารและรางน้ำ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกใต้บริเวณเครื่องกกได้

อาหารของลูกไก่ในช่วงแรกนี้ ใช้อาหารปรี-สตาร์ทเตอร์ แต่ผสมยาปฏิชีวนะลงไปอีก 10 กรัมต่ออาหาร 100 กิโลกรัม โดยแบ่งให้กินตอนเช้า 2 ครั้ง และตอนค่ำอีก 1-2 ครั้ง เมื่อลูกไก่อายุ 4 วันขึ้นไป เริ่มให้กินอาหารในรางอาหาร

น้ำสำหรับลูกไก่ ควรเป็นน้ำจืดที่สะอาด ใส่กระป๋องน้ำวางไว้หลาย ๆ แห่ง สลับกับภาชนะอาหาร ควรใช้ยาปฏิชีวนะละลายน้ำให้กินใน 3 วันแรก หรือเมื่อเห็นว่าไก่ซึมในระยะแรก ลูกไก่อาจไม่กินน้ำ ซึ่งแก้ไขโดยการจับจอยปากจุ่มน้ำ กระป๋องน้ำควรจัดไว้ให้พอกับความต้องการของลูกไก่ โดยจัดกระป๋องน้ำ 1 กระป๋องต่อไก่ 50 ตัว

2. ไก่อายุ 2-5 อาทิตย์ ระยะเวลาใช้อาหารสตาร์ทเตอร์ ช่วงนี้ไก่จะมีความต้องการอาหารมากขึ้น ภาชนะใส่อาหารอาจใช้แบบรางหรือแบบแชน วางกระจายให้ไก่สามารถเข้าไปกินอาหารได้สะดวก การใช้ถังอาหารแบบแชนเหมาะกับอาหารชนิดเม็ด ถ้าเป็นอาหารป่นไม่ควรเติมอาหารเกินครึ่งหนึ่งของถัง เพราะอาหารอาจไหลไม่สะดวก ระดับของถังแชนต้องปรับระดับให้ไก่สามารถเข้าไปกินอาหารได้สะดวก โดยให้ขอบจานของถังอาหารอยู่ระดับหลังของไก่

ควรเตรียมน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของไก่ และสามารถกินได้ทั่วถึงทุกตัว คอยสังเกตว่าอาหารและน้ำพอเพียงหรือไม่ หากไม่พอต้องจัดเพิ่มทันที

3. ไก่อายุตั้งแต่ 5 อาทิตย์ จนถึงส่งตลาด ระยะเวลาอาหารที่ใช้จะเป็นอาหารที่ให้พลังงานสูงและโปรตีนต่ำลง โดยมีโปรตีนประมาณ 18 % อาหารของไก่อายุนี้ราคาจะถูกลง การให้อาหารยังคงให้ไก่กินได้เต็มที่ตลอดวัน แต่ไม่ควรเติมอาหารเกิน 1 ใน 3 ของความสูงของราง เพราะถ้าหากมากกว่านี้แล้ว ปริมาณอาหารที่สูญเสียเนื่องจากอาหารตกหล่นจะมีมาก

ไก่กระทงระยะนี้ต้องการน้ำมากขึ้น อาจติดตั้งรางน้ำแบบอัตโนมัติหรือแบบธรรมดาตามความสมควร ควรวางห่างกันไม่เกิน 2.5 เมตร วางกระจายตามความยาวของโรงเรือน ให้ไก่สามารถกินได้สะดวกและกินได้ตลอดเวลา ควรทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับอาจารย์ใช้ภายในห้องเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ความสะอาดรางน้ำสม่ำเสมอทุกวัน ไก่จะกินน้ำมากกว่าอาหาร โดยไก่กินอาหาร 1

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิโกลกรัม จะกินน้ำ 2-3 ลิตร แล้วแต่อุณหภูมิของแต่ละวัน ดังนั้นจึงต้องคอยสังเกตว่าน้ำนั้นพอเพียงกับความต้องการของไก่

โรคไก่

โรคไก่คืออาการที่ทำให้ไก่มีสภาพร่างกายของไก่ผิดไปจากปกติ ไม่ว่าจะอาการเพียงเล็กน้อยหรือร้ายแรงถึงตาย จำนวนไก่ป่วยในฝูงยิ่งมากขึ้นเท่าใดย่อมหมายถึงการสูญเสียมากขึ้นเท่านั้น โรคที่ร้ายแรงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเลี้ยงไก่ต้องเลิกล้มไปก็ได้ ถึงแม้ว่าจะได้มีมาตรการการป้องกันโรคใดเพียงใดก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถป้องกันโรคได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ จำเป็นที่ผู้เลี้ยงไก่ต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นแก่ไก่ ความผิดปกติเหล่านี้คือ สัญญาณบอกเหตุให้ทราบว่าปัญหากำลังจะเกิดขึ้นหรือเริ่มเกิดขึ้นแล้ว เพื่อผู้เลี้ยงจะได้หาทางแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งก่อนที่ความเสียหายจะเกิดขึ้น

สัญญาณบอกเหตุที่ผู้เลี้ยงไก่จะทราบได้เมื่อไก่เป็นโรคคือ ไก่จะกินอาหารลดลง อุจจาระของไก่จะผิดปกติ ซึ่งจะสังเกตได้ชัดในไก่ที่เลี้ยงซึ่งกรงไก่จะไหลลดลง ไก่โตช้าลงและจะแสดงอาการเป็นโรคให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น แสดงอาการ ไอ จาม น้ำมูกไหล ตาบวม อุจจาระเหลว อาการเป็นอัมพาต และมีอัตราการตายสูงกว่าปกติ

เมื่อเกิดโรคไก่ขึ้นในฟาร์มไก่ ผู้เลี้ยงไก่ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- จัดการเผาหรือฝังไก่ที่ตายหรือกำลังจะตายเสีย ถ้าฝังควรฝังให้ลึกพอแล้ว

โรยทับด้วยปูนขาวหรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอย่างแรง

- รีบแยกไก่ป่วยออกไปให้ห่างจากไก่ที่ไม่ป่วย ถ้าเป็นไปได้ควรแยกเลี้ยง

ในโรงเรือนต่างหากจากไก่ดี

- ย้ายไก่ที่ยังไม่เป็นโรคที่อยู่ใกล้เคียงกันไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว เพื่อทำความสะอาด

สะอาดฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ในระดับที่เข้มข้น ภายในคอกตลอดจนอุปกรณ์การเลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ใ้ทุกที่
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำการตรวจวินิจฉัยโรคโดยเร็วที่สุด แล้วทำการรักษา โดยให้ยาทางน้ำหรือผสมในอาหารเวลาเดียวกัน ควรใช้ยาพวกปฏิชีวนะ เพื่อช่วยให้การรักษาได้ดียิ่งขึ้น
- แยกคนเลี้ยงไก่ป่วยและไก่ตีต่างหาก ถ้าหากจำเป็นต้องใช้คนเดียว ควรเลี้ยงไก่ดีก่อน แล้วจึงไปเลี้ยงไก่ป่วย และควรใช้เสื้อผ้าคนละชุดกัน โดยเฉพาะรองเท้าที่ใส่ควรใช้คนละคู่
- ในระหว่างที่ไก่ในฟาร์มเป็นโรค ควรหาทางป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค ด้วยการทำความสะอาด รางน้ำยาฆ่าเชื้อโรคให้ทั่วบริเวณและทำความสะอาด รางยาฆ่าเชื้อรางน้ำและรางอาหารทุกวัน
- เพื่อป้องกันโรคแพร่กระจายทางน้ำ ควรใช้ยาฆ่าเชื้อโรคอย่างอ่อนผสมลงในน้ำให้ไก่กินตลอดเวลา
- หลังจากทำความสะอาดรางน้ำยาฆ่าเชื้อแล้ว ควรทิ้งคอกไว้ให้ว่างประมาณ 30 วัน จึงค่อยนำไก่เข้ามาใหม่

ข้อปฏิบัติในการให้วัคซีนไก่

ในการให้วัคซีนแก่ไก่เพื่อป้องกันโรคไก่ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งการให้วัคซีนมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรคไก่มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

1. ก่อนนำวัคซีนไปใช้ ควรอ่านและทำความเข้าใจคำแนะนำการให้วัคซีนจากฉลากให้เข้าใจเสียก่อน วัคซีนส่วนมากต้องเก็บรักษาไว้ในตู้เย็นในอุณหภูมิที่กำหนด
2. ในการให้วัคซีนต้องให้กับไก่ที่แข็งแรงและมีสุขภาพดีเท่านั้น และควรให้ยาเสริมเพื่อป้องกันการแพ้ควบคู่กันไปด้วย
3. ถ้าให้วัคซีนโดยวิธีใส่น้ำให้ไก่กิน ก่อนให้ต้องให้ไก่ดื่มน้ำก่อน 2-3 ชั่วโมง และรางน้ำที่จะให้วัคซีนจะต้องปราศจากน้ำยาฆ่าเชื้อใดๆ ทั้งสิ้น แล้วเติมหางนมผงลงในน้ำจำนวน 0.5 % ก่อน แล้วจึงค่อยใส่วัคซีนลงในน้ำ
4. การให้วัคซีนในน้ำควรให้เมื่อไก่กินน้ำเก่งแล้ว หรือควรให้เมื่อไก่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า วัคซีนครั้งแรก ด้วยวิธีหยอดจมูกหรือตาไปแล้ว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

การป้องกันโรคไก่อ

หลักทั่วไปในการป้องกันโรคไก่อมีดังนี้

1. รักษาความสะอาดในเล้าและบริเวณใกล้เคียงให้แห้ง สะอาด ไม่รกรุงรัง ไม่มีตักบ ี่ชื้นแฉะ ตัดพาหะต่างๆ ที่นำโรคมานเข้าเล้าไก่อ หน้าประตูทางเข้าเล้าไก่อ ควรมีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคสำหรับจุ่มเท้าก่อนเข้าเล้าไก่อ

2. ให้เรือนไก่อได้รับแสงแดดบ้าง มีการระบายอากาศได้มากพอ แต่ไม่ถึงลมโกรก ด้านตะวันตกของโรงเรือนไก่อควรปลูกต้นไม้ให้ร่ม ด้านที่ลมโกรกมากก็ควรปลูกต้นไม้หรือทำที่กันลมเพิ่มอีก

3. ให้อาหารที่มีคุณภาพถูกต้องตามชนิดและขนาดของไก่อ ทำการเลี้ยงดูให้ดี หมั่นตรวจดูความสะอาดของน้ำและอาหารให้มีอยู่เพียงพอกับจำนวนไก่อ อย่าให้ไก่อต้องเบียดเสียดแอ่งกัน

4. จัดจำนวนไก่อต่อพื้นที่ต่อขนาด และจำนวนของภาชนะใส่น้ำ ภาชนะใส่อาหารและคอนไว้ให้พอกับจำนวนไก่อ

5. อย่านำไก่อจากที่อื่นเข้าฝูงทันที ควรกักไว้ในที่ไกลกันสัก 2-4 อาทิตย์ หากไม่ปรากฏอาการของโรคจึงปล่อยเข้าอยู่รวมกันได้

6. หมั่นคัดไก่อป่วย ไก่อ่อนแอ ไก่อพิการ ออกจากฝูงอยู่เสมอๆ เพราะไก่อพวกนี้มักเป็นต้นเหตุของโรค

7. สร้างภูมิคุ้มกัน ทำการให้วัคซีนและยาป้องกันโรคตามระยะต่างๆ (ลิขิต,

2532)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง ในพื้นที่
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ปีการผลิต 2533 จำนวน 34 ตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานของเกษตรกร

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง ในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็น
เพศชาย มีจำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 79.41 และเป็นเพศหญิงจำนวน
7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.59 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3

เพศ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ชาย	27	79.41
หญิง	7	20.59
รวม	34	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางด้านอายุของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคืออายุในช่วง 31 - 40 ปี จำนวน 10 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.41 อายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.71 อายุต่ำกว่า 31 ปี มีจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.94 ค่าเฉลี่ยอายุของเกษตรกรเท่ากับ 43 ปี เกษตรกรที่มีอายุมากที่สุดคือ 57 ปี และเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 30 ปี (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 อายุ

ช่วงอายุ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	1	2.94
31 - 40 ปี	10	29.41
41 - 50 ปี	18	52.94
มากกว่า 50 ปี	5	14.71
รวม	34	100.00

เกี่ยวกับสถานภาพการสมรสของเกษตรกร ส่วนใหญ่แต่งงานอยู่ด้วยกัน มีจำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาคือเกษตรกรที่เป็นหม้าย มีจำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.83 เป็นโสด 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ

5.88 และแยกกันอยู่ 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.94 (ตารางที่ 5)
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕ ตารางที่ 5 สถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
แต่งงานอยู่ด้วยกัน	28	82.35
หม้าย	3	8.83
โสด	2	5.88
แต่งงานแยกกันอยู่	1	2.94
รวม	34	100.00

๖ ตารางที่ 6 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1 - 3 คน	7	20.58
4 - 6 คน	15	44.12
7 - 9 คน	9	26.47
10 คนขึ้นไป	3	8.83
รวม	34	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรส่วนใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คน จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.12 รองลงมามีสมาชิกในครอบครัว 7 - 9 คน จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.47 มีสมาชิกในครอบครัว 1 - 3 คน จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.58 และมีสมาชิกในครอบครัว 10 คนขึ้นไป จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.83 เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 6 คน มีสมาชิกในครอบครัวสูงสุด 15 คน และสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 1 คน

ทางด้านระดับการศึกษาของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 26 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.70 ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.83 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ประถมศึกษา	26	76.47
มัธยมศึกษา	5	14.70
อาชีวศึกษา	3	8.83
รวม	34	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิลาเนาของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ มีจำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 91.17 และเป็นเกษตรกรที่ย้ายมาจากที่อื่น จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.83 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ภูมิลาเนาของเกษตรกร

ภูมิลาเนา	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
อยู่ในพื้นที่	31	91.17
ย้ายมาจากที่อื่น	3	8.83
รวม	34	100.00

เกี่ยวกับการประกอบอาชีพหลัก พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือ การเลี้ยงสัตว์ จำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 91.17 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย มีจำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.88 และอาชีพปลูกพืช มีจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.95 (ตารางที่ 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 อาชีพหลัก

อาชีพ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เลี้ยงสัตว์	31	91.17
ค้าขาย	2	5.88
ปลูกพืช	1	2.95
รวม	34	100.00

ทางด้านการประกอบอาชีพรองพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพรอง มีจำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 55.88 รองลงมาคืออาชีพปลูกพืช มีจำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.65 อาชีพเลี้ยงสัตว์ จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.76 อาชีพรับจ้าง มีจำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.83 อาชีพรับราชการ มีจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.94 อาชีพค้าขาย มีจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.94 (ตารางที่ 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 อาชีพครอง

อาชีพ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ปลูกพืช	6	17.65
เลี้ยงสัตว์	4	11.76
รับจ้าง	3	8.83
รับราชการ	1	2.94
ค้าขาย	1	2.94
ไม่มี	19	55.88
รวม	34	100.00

เกี่ยวกับขนาดการใช้ประโยชน์ที่ดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ในการเลี้ยงไก่กระทง 1-10.99 ไร่ มีจำนวน 22 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 64.70 รองลงมาคือใช้พื้นที่ขนาด 11-20.99 ไร่ มีจำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.65 ใช้พื้นที่ขนาด 21-30.99 ไร่ มีจำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.76 และใช้พื้นที่ขนาด 31 ไร่ขึ้นไป มีจำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.89 พื้นที่ใช้เลี้ยงไก่กระทงเฉลี่ย 9 ไร่ มีพื้นที่ในการเลี้ยงไก่กระทงน้อยที่สุด 1 ไร่ และสูงสุด 80 ไร่ อย่างไรก็ตามพบว่าเกษตรกรทุกคนมีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง (ตารางที่ 11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 ขนาดของการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อเลี้ยงไก่กระทง

จำนวนพื้นที่	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1 - 10.99 ไร่	22	64.70
11 - 20.99 ไร่	6	17.65
21 - 30.99 ไร่	4	11.76
31 ไร่ขึ้นไป	2	5.89
รวม	34	100.00

ตารางที่ 12 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เงินทุนของตนเอง	20	58.82
เงินทุนและเงินกู้	14	41.18
รวม	34	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 12 แหล่งเงินทุนของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเอง มีจำนวน 20 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 58.82 ใช้เงินทุนของตนเองและเงินกู้ มีจำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.18

ทางด้านแหล่งเงินกู้ของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่กู้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีจำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ มีจำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.43 และกู้จากญาติพี่น้อง มีจำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.29 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แหล่งเงินกู้

แหล่งเงินกู้	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ธนาคารเพื่อการเกษตร- และสหกรณ์การเกษตร	9	64.28
ธนาคารพาณิชย์	3	21.43
ญาติพี่น้อง	2	14.29
รวม	14	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตไก่กระทง

ในการศึกษาถึงสภาพการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง
จังหวัดชลบุรี สรุปได้ดังนี้

ลักษณะการเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกร		ส่วนใหญ่เป็นแบบรับจ้างเลี้ยง	
มีจำนวน	20 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 58.83	รองลงมาคือเลี้ยงแบบประกันราคา	
มีจำนวน	10 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.41	และเลี้ยงแบบอิสระ มีจำนวน 4	
ตัวอย่าง	คิดเป็นร้อยละ 11.76 (ตารางที่ 14)		
<u>ตารางที่ 14</u> ประเภทการเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกร			
ประเภทการเลี้ยง	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ	
รับจ้าง	20	58.83	
ประกันราคา	10	29.41	
อิสระ	4	11.76	
รวม	34	100.00	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวกับสภาพการผลิตไถ่กระทง

รายการ	เฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง			เฉลี่ยรวม
	รับจ้าง	ประกันราคา	อิสระ	
<u>โรงเรือนเลี้ยงไก่</u>				
จำนวน (โรงเรือน)	4.00	2.00	6.00	3.00
ขนาด (ตารางเมตร/โรงเรือน)	826.62	635.00	1137.50	806.83
<u>แรงงานที่ใช้</u>				
แรงงานจ้าง (คน)	2.00	1.00	8.00	2.00
สัตว์บาล (คน)	-	-	1.00	1.00
<u>จำนวนไก่ที่เลี้ยง</u>				
ลูกไก่ที่นำเข้าเลี้ยงวันแรก				
(ตัว/โรงเรือน/ไก่ 1 รุ่น)	4700.00	4333.00	11000.00	5333.00
ไก่คงเหลือที่ขายได้				
(ตัว/โรงเรือน/ไก่ 1 รุ่น)	4342.00	4006.00	9575.00	4859.00
<u>จำนวนเวลาที่ใช้เลี้ยงไก่จนขาย</u>				
ใช้เวลา (วัน)	49.00	49.00	55.00	50.00
<u>น้ำหนักไก่เฉลี่ยเมื่อขาย</u>				
หนัก (กิโลกรัม/ตัว)	1.86	1.83	1.85	1.85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 15 ลักษณะทั่วไปที่เกี่ยวกับการผลิตไถ่กระถางของเกษตรกร
ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สรุปได้ดังนี้

จำนวนและขนาดโรงเรือนเลี้ยงไก่ เมื่อคิดเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง พบว่า
การเลี้ยงประเภทรับจ้าง มีจำนวนเฉลี่ย 4 โรงเรือน และขนาดเฉลี่ย 826.62
ตารางเมตรต่อโรงเรือน ประเภทประกันราคา มีจำนวนเฉลี่ย 2 โรงเรือน และ
ขนาดเฉลี่ย 635 ตารางเมตรต่อโรงเรือน ประเภทอิสระ มีจำนวนเฉลี่ย 6
โรงเรือนและขนาดเฉลี่ย 1,137.5 ตารางเมตรต่อโรงเรือน เมื่อคิดเฉลี่ยรวม มี
จำนวนเฉลี่ย 3 โรงเรือน ขนาดเฉลี่ย 806.83 ตารางเมตรต่อโรงเรือน

จำนวนแรงงานที่ใช้ เมื่อคิดเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง พบว่า การเลี้ยง
ประเภทรับจ้าง ใช้แรงงานจ้างเฉลี่ย 2 คน ประเภทประกันราคา ใช้แรงงาน
จ้างเฉลี่ย 1 คน ประเภทอิสระ ใช้แรงงานจ้างเฉลี่ย 8 คน และจ้างสัตว์บาล
เฉลี่ย 1 คน เมื่อคิดเฉลี่ยรวม จะใช้แรงงานจ้างเฉลี่ย 2 คน และจ้างสัตว์บาล
เฉลี่ย 1 คน

จำนวนไก่ที่เลี้ยง เมื่อคิดเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง พบว่า ประเภทรับจ้าง
มีจำนวนลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงในวันแรกเฉลี่ย 4,700 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น และ
มีไก่คงเหลือที่จะขายได้เฉลี่ย 4,342 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น ประเภทประกันราคา
มีลูกไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงในวันแรกเฉลี่ย 4,333 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น และมีไก่
คงเหลือที่จะขายได้เฉลี่ย 4,006 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น ประเภทอิสระ มีลูกไก่ที่
นำเข้ามาเลี้ยงในวันแรกเฉลี่ย 11,000 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น และมีไก่คง
เหลือที่จะขายได้เฉลี่ย 9,575 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น เมื่อคิดเฉลี่ยรวม จะมีลูกไก่ที่
นำเข้ามาเลี้ยงในวันแรกเฉลี่ย 5,333 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น และมีไก่คงเหลือที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในวงการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ขายได้เฉลี่ย 4,859 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงไก่จนกระทั่งขาย เมื่อคิดเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง พบว่า ประเภทรับจ้าง ใช้เวลาเฉลี่ย 49 วัน ประเภทประกันราคา ใช้เวลาเฉลี่ย 49 วัน ประเภทอิสระ ใช้เวลาเฉลี่ย 55 วัน เมื่อคิดเฉลี่ยรวม ใช้เวลา 50 วัน และพบว่า ใน 1 ปี เกษตรกรสามารถเลี้ยงไก่ได้ 5 รุ่น

น้ำหนักไก่เฉลี่ยเมื่อขาย เมื่อคิดเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง พบว่า ประเภทรับจ้าง มีน้ำหนักเฉลี่ย 1.86 กิโลกรัมต่อตัว ประเภทประกันราคา มีน้ำหนักเฉลี่ย 1.83 กิโลกรัมต่อตัว ประเภทอิสระมีน้ำหนักเฉลี่ย 1.85 กิโลกรัมต่อตัว เมื่อคิดเฉลี่ยรวม จะมีน้ำหนัก 1.85 กิโลกรัมต่อตัว

ตอนที่ 3 ต้นทุนและรายได้ในการผลิตไก่กระตังของเกษตรกร

จากการศึกษาต้นทุนและรายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระตัง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ได้คิดต้นทุนและรายได้แบบเฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง เนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงไก่แบบรับจ้าง จะมีต้นทุนผันแปรไม่เหมือนกับเกษตรกรที่เลี้ยงแบบอิสระและประกันราคา โดยเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงจะเสียค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุรองพื้นโรงเรือน ค่าไฟฟ้า เท่านั้น สำหรับค่าลูกไก่ ค่าอาหารสัตว์ ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการขายไก่ เกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยงจะไม่มีค่าใช้จ่าย เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ว่าจ้าง เพราะฉะนั้นเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยงจึงมีค่าใช้จ่ายในเรื่องต้นทุนผันแปรไม่เหมือนกับเกษตรกรประเภทอื่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1 ต้นทุนผันแปร

ค่าลูกไก่เฉลี่ย ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย 7.26 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 21.85 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 7.46 บาทต่อตัว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 23.72 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าอาหารสัตว์ ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย 25.09 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 68.79 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 23.55 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 64.99 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่ายาและเวชภัณฑ์ ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย 1.77 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 5.11 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 1.39 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 4.55 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าจ้างแรงงาน ประเภทรับจ้าง มีต้นทุนเฉลี่ย 0.13 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 14.48 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย 0.22

บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 0.61

บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.08 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าวัสดุรองพื้นรองโรงเรือน ประเภทรับจ้าง มีต้นทุนเฉลี่ย 0.33

บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 23.9 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย

0.34 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 0.92 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย

0.44 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.47 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าไฟฟ้า ประเภทรับจ้าง มีต้นทุนเฉลี่ย 0.24 บาทต่อตัว คิดเป็น

ร้อยละ 18.66 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีต้นทุนเฉลี่ย 0.23 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 0.67 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 0.23 บาทต่อตัว

คิดเป็นร้อยละ 0.83 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าใช้จ่ายในการขายไก่ ประเภทรับจ้างและประเภทประกันราคาจะไม่มี

ต้นทุนชนิดนี้ ประเภทอิสระ มีต้นทุนเฉลี่ย 0.08 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ

0.32 ของต้นทุนทั้งหมด

สรุปได้ว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างจะมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ส่งยอดดำเนินการค้า
0.7 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 57.04 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีต้นทุน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผันแปรทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 34.91 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 98.17 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนประเภทอิสระ มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 33.76 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 96.96 ของต้นทุนทั้งหมด

3.2 ต้นทุนคงที่

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่ติดตั้งในโรงเรือน ประเภทรับจ้าง มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.03 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 3.63 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.08 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 0.26 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.09 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของต้นทุนทั้งหมด

ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน ประเภทรับจ้าง มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.48 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 39.33 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทประกันราคา มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.61 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.57 ของต้นทุนทั้งหมด ประเภทอิสระ มีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.75 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 2.72 ของต้นทุนทั้งหมด

สรุปได้ว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างจะมีต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 0.51 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 42.96 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1.21 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคา มีต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 0.69 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 1.83 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 35.6 บาทต่อตัว ประเภทอิสระ มีต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มเท่ากับ 0.84 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 3.04 ของต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 34.6 บาทต่อตัว (ตารางที่ 16,17)

ตารางที่ 16 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อจำนวนไก่ที่ขายได้ของเกษตรกร

หน่วย:บาท/จำนวนไก่ที่ขายได้ (ตัว)

รายการ	เฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง		
	รับจ้าง	ประกันราคา	อิสระ
ต้นทุนผันแปร			
ค่าลูกไก่	-	7.26	7.46
ค่าอาหารสัตว์	-	25.09	23.55
ค่ายาและเวชภัณฑ์	-	1.77	1.39
ค่าจ้างแรงงาน	0.13	0.22	0.61
ค่าวัสดุรองพื้นในโรงเรือน	0.33	0.34	0.44
ค่าไฟฟ้า	0.24	0.23	0.23
ค่าใช้จ่ายในการขายไก่	-	-	0.08
<u>ต้นทุนผันแปรทั้งหมด</u>	0.70	34.91	33.76
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่ติดตั้ง			
ในโรงเรือน	0.03	0.08	0.09
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน	0.48	0.61	0.75
<u>ต้นทุนคงที่ทั้งหมด</u>	0.51	0.69	0.84
<u>ต้นทุนทั้งหมด</u>	1.21	35.60	34.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ต้นทุนการเลี้ยงไก่กระตังของเกษตรกร

หน่วย: ร้อยละของต้นทุนทั้งหมด

รายการ	เฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง		
	รับจ้าง	ประกันราคา	อิสระ
ต้นทุนผันแปร			
ค่าลูกไก่	-	21.85	23.72
ค่าอาหารสัตว์	-	68.79	64.99
ค่ายาและเวชภัณฑ์	-	5.11	4.55
ค่าจ้างแรงงาน	14.48	0.83	1.08
ค่าวัสดุรองพื้นในโรงเรือน	23.90	0.92	1.47
ค่าไฟฟ้า	18.66	0.67	0.83
ค่าใช้จ่ายในการขายไก่	-	-	0.32
<u>ต้นทุนผันแปรทั้งหมด</u>	57.04	98.17	96.96
ต้นทุนคงที่			
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่ติดตั้ง			
ในโรงเรือน	3.63	0.26	0.32
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน	39.33	1.57	2.72
<u>ต้นทุนคงที่ทั้งหมด</u>	42.96	1.83	3.04
<u>ต้นทุนทั้งหมด</u>	100.00	100.00	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 รายได้และผลตอบแทนจากการผลิตไก่กระตัง

ตารางที่ 18 รายได้และกำไรในการผลิตไก่กระตังของเกษตรกร

หน่วย: บาท/จำนวนไก่ที่ขายได้ (ตัว)

รายการ	เฉลี่ยต่อประเภทการเลี้ยง		
	รับจ้าง	ประกันราคา	อิสระ
รายได้			
รายได้ทั้งหมด	1.86	34.88	35.65
ผลตอบแทน			
กำไรจากการประกอบการ	1.16	-0.03	1.89
กำไรสุทธิ	0.65	-0.72	1.05

จากตารางที่ 18 เกี่ยวกับรายได้และผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ใน พื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งสรุปได้ดังนี้

รายได้จากการเลี้ยงไก่กระตังของเกษตรกรแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเกษตรกรประเภทอิสระและประเภทประกันราคา มีรายได้จากการขายไก่ตาม ราคาตลาดและตามราคาประกันที่ได้ตกลงกันไว้ ตามลำดับ โดยคิดจากน้ำหนักไก่ที่ออกสู่ ตลาด ส่วนเกษตรกรประเภทรับจ้างจะมีรายได้จากค่าจ้างตามที่ได้ทำสัญญาไว้ก่อนเลี้ยง แล้วแต่จะตกลงกันระหว่างผู้ว่าจ้างกับเกษตรกร ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าเกษตรกร

ประเภทรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 1.86 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคา มีรายได้เฉลี่ย

ไม่ต่ำกว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

34.88 บาทต่อตัว และประเภทอิสระ มีรายได้เฉลี่ย 35.65 บาทต่อตัว

ผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง แยกคิดเป็น 2 ประเภทคือกำไรจากการประกอบการและกำไรสุทธิ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรประเภทรับจ้าง มีกำไรจากการประกอบการเฉลี่ย 1.16 บาทต่อตัว และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 0.65 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคา ขาดทุนจากการประกอบการเฉลี่ย 0.03 บาทต่อตัว และขาดทุนสุทธิเฉลี่ย 0.72 บาทต่อตัว ประเภทอิสระ มีกำไรจากการประกอบการเฉลี่ย 1.89 บาทต่อตัว และมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 1.05 บาทต่อตัว

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของเกษตรกร

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ได้ประสบปัญหาต่างๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 19)

1. ปัญหาโรคระบาด จากการสำรวจพบว่าโรคที่เป็นกันมากในเขตนคือโรค นิวคลาสเซิลหรือหวัดไก่ และโรคซาเล้ง ซึ่งถ้ามีการป้องกันโรคไม่ดีจะทำให้เกิดผลเสียหายเป็นอย่างมาก

2. ภูเขาเปรียบจากพ่อค้าที่มารับซื้อ จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ถูกโกงตาชั่ง ทำให้น้ำหนักไก่ที่ขายได้ต่ำกว่าที่เป็นจริง

3. ปัญหาราคาอาหารสำเร็จรูปแพง เนื่องจากอาหารเป็นต้นทุนการผลิตที่มากที่สุด เมื่อราคาอาหารสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 ปัญหาที่เกิดจากการผลิตและการตลาด ¹

รายการ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
โรคระบาด	29	85.29
ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าที่รับซื้อ	23	67.65
อาหารสำเร็จรูปราคาแพง	20	58.82
อุณหภูมิในโรงเรือนสูง	15	44.11
ยาและเวชภัณฑ์ราคาแพง	14	41.18
ลูกไก่คุณภาพไม่ดี	9	26.47

หมายเหตุ ¹ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4. อุณหภูมิในโรงเรือนสูง ส่วนใหญ่เกิดปัญหานี้มากในช่วงฤดูร้อน ถ้าฟาร์ม
ได้มีการระบายความร้อนในโรงเรือนไม่ดี จะทำให้เกิดผลเสียหายมาก

5. ปัญหายาและเวชภัณฑ์ราคาแพง เนื่องจากการเลี้ยงไก่กระทงต้องใช้ยา
เมื่อเกิดการระบาดของโรคและป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้น ทำให้เกษตรกรใช้เงินลงทุนสูงขึ้น

6. ปัญหาลูกไก่ที่นำมาเลี้ยงคุณภาพไม่ดี จะทำให้ไก่ตายง่าย ไม่ทนโรค

เจริญเติบโตช้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. สภาพพื้นฐานของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่กระทง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ค่าเฉลี่ยอายุของเกษตรกรเท่ากับ 43 ปี เกษตรกรที่มีอายุมากที่สุดคือ 57 ปี และเกษตรกรที่อายุน้อยที่สุดคือ 30 ปี ทางด้านสถานภาพการสมรส เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานมีครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 6 คน ทางด้านการศึกษาของเกษตรกร ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ภูมิลำเนาของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นที่มากกว่าย้ายมาจากที่อื่น อาชีพหลักของเกษตรกรคือการเลี้ยงสัตว์ อาชีพรองคือการปลูกพืช ขนาดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกรจะอยู่ในช่วง 1-10.99 ไร่ โดยที่เกษตรกรทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตนเอง ทางด้านแหล่งเงินทุน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเอง

2. สภาพการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไก่แบบรับจ้างเลี้ยง มีจำนวนโรงเรือนเลี้ยงไก่เฉลี่ย 3 โรงเรือนต่อฟาร์ม ขนาดเฉลี่ยโรงเรือนละ 806.83 ตารางเมตร แรงงานจ้างเฉลี่ย 2 คนต่อฟาร์ม สัตว์บาลเฉลี่ย 1 คนต่อฟาร์ม ลูกไก่ที่นำเข้าเลี้ยงในวันแรกเฉลี่ย 5,333 ตัวต่อโรงเรือนต่อไก่ 1 รุ่น และมีไก่คงเหลือที่ขายได้เฉลี่ย 4,859 ตัวต่อโรงเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานวิจัยและงานวิชาการเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัน โดยจะได้น้ำหนักไก่เฉลี่ยเมื่อขายเท่ากับ 1.85 กิโลกรัมต่อตัว

3. ต้นทุนและรายได้ในการผลิตไก่กระตังของเกษตรกร

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตและรายได้ของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ปีการผลิต 2533 สามารถสรุปได้ดังนี้

ต้นทุนผันแปร พบว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยง มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 0.7 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคา มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 34.91 บาทต่อตัว และประเภทอิสระ มีต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ย 33.76 บาทต่อตัว ซึ่งต้นทุนผันแปรสามารถแยกได้ดังนี้

ค่าลูกไก่ ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 7.26 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 7.46 บาทต่อตัว

ค่าอาหารสัตว์ ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 25.9 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 23.55 บาทต่อตัว

ค่ายาและเวชภัณฑ์ ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 1.77 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 1.39 บาทต่อตัว

ค่าจ้างแรงงาน ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 0.13 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 0.22 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 0.61 บาทต่อตัว

ค่าวัสดุรองพื้นโรงเรือน ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 0.33 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 0.34 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 0.44 บาทต่อตัว

ค่าไฟฟ้า ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 0.24 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 0.23 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ในด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0.23 บาทต่อตัว

ค่าใช้จ่ายในการขายไก่ มีเฉพาะผู้เลี้ยงประเภทอิสระ คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 0.08 บาทต่อตัว

ต้นทุนคงที่ พบว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยง มีต้นทุนคงที่ทั้งหมดเฉลี่ย 0.51 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 0.69 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 0.84 บาทต่อตัว ซึ่งต้นทุนคงที่ที่สามารถแยกได้ดังนี้

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในโรงเรือน ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.03 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.08 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.09 บาทต่อตัว

ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน ประเภทรับจ้างเลี้ยงมีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.48 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.61 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีค่าเสื่อมราคาเฉลี่ย 0.75 บาทต่อตัว

ต้นทุนคงที่ทั้งหมด พบว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยงมีต้นทุนเฉลี่ย 1.21 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีต้นทุนเฉลี่ย 35.6 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีต้นทุนเฉลี่ย 34.6 บาทต่อตัว

รายได้ทั้งหมด พบว่า เกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยงมีรายได้เฉลี่ย 1.86 บาทต่อตัว ประเภทประกันราคามีรายได้เฉลี่ย 34.88 บาทต่อตัว ประเภทอิสระมีรายได้เฉลี่ย 35.65 บาทต่อตัว

ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กำไรจากการประกอบการ และกำไรสุทธิ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยงมีกำไรทั้ง 2 ประเภทเฉลี่ย 1.16 , 0.65 บาทต่อตัว ตามลำดับ ประเภทประกันราคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาดทุนทั้ง 2 ประเภทเฉลี่ย 0.03 , 0.72 บาทต่อตัว ตามลำดับ ประเภทอิสระ
มีกำไรทั้ง 2 ประเภทเฉลี่ย 1.89 , 1.05 บาทต่อตัว ตามลำดับ

4. ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร

ปัญหาการผลิตไก่กระทงของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องโรคระบาด รองลงมาคือการถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง อาหารสำเร็จรูปราคาแพง อุณหภูมิในโรงเรือนสูง ยาและเวชภัณฑ์ราคาแพง และลูกไก่ที่นำมาเลี้ยงคุณภาพไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาสภาพการผลิตไก่กระทง ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประเภทประกันราคาประสบกับความขาดทุน ส่วนเกษตรกรประเภทอื่นมีผลกำไร ทั้งนี้เนื่องมาจากเกษตรกรประเภทประกันราคา มีต้นทุนด้านอาหารสัตว์สูง ซึ่งเป็นผลมาจากการทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทที่รับประกันราคา ทำให้เกษตรกรประเภทประกันราคาต้องซื้ออาหารสัตว์ในราคาที่ประกันไว้ ส่วนเกษตรกรประเภทอิสระ ซื้ออาหารสัตว์ในราคาตลาด และเกษตรกรประเภทรับจ้างเลี้ยง ไม่มีต้นทุนอาหารสัตว์ จะเห็นได้ว่าต้นทุนอาหารสัตว์ เป็นต้นทุนที่มีความสำคัญต่อการผลิตไก่กระทงมากที่สุด ถ้าหากมีต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงเกินไป จะทำให้ขาดทุนได้ ส่วนทางด้านปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เช่น ปัญหาโรคระบาด ปัญหาอุณหภูมิในโรงเรือนสูง และการที่เกษตรกรถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าที่มารับซื้อ เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้สามารถหาทางแก้ไขได้โดยผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางต่างๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ด้านการป้องกันโรค จากการที่ได้ออกเก็บข้อมูลพบว่า โรงเรือนเลี้ยงไก่แต่ละฟาร์มมีความเสี่ยงต่อการติดโรคสูงคือ ตั้งอยู่ใกล้ถนน ไม่มีการฆ่าเชื้อก่อนเข้าโรงเรือน ปล່อยให้สัตว์อื่น เช่น สุนัข เป็ด นก เข้าใกล้บริเวณโรงเรือน ซึ่งจากที่กล่าวมาจึงเป็นสาเหตุของการเกิดโรคระบาดได้ง่าย เพราะฉะนั้นเกษตรกรจึงควรเอาใจใส่ไม่ให้สัตว์อื่นๆ เข้าใกล้โรงเรือนเลี้ยงไก่เป็นอันตราย เพราะจะเป็นพาหะนำเชื้อต่างๆ ได้ เกษตรกรควรทำความสะอาดร่างกายและมีน้ำยาจุ่มเท้าฆ่าเชื้อก่อนเข้าแล้ว

2. ด้านอุณหภูมิในโรงเรือนสูง สามารถแก้ไขโดยติดตั้งอุปกรณ์ระบายความร้อนให้เพียงพอ เช่น พัดลม ถ้าหากวันใดมีอุณหภูมิในโรงเรือนสูง เกษตรกรจะต้องหมั่นคอยดูน้ำให้ไก่กินได้อย่างเพียงพอ และลดปริมาณอาหารลง กล่าวคือ ถ้าไก่กินอาหารมากจะทำให้อุณหภูมิในตัวไก่สูงจนไก่ตายได้

3. เกษตรกรถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าที่มารับซื้อ เนื่องจากบริษัทที่มารับซื้อจะนำตาชั่งมาเองและเป็นผู้จดบันทึกน้ำหนักไก่ที่ชั่งได้ ซึ่งจากการสอบถามเกษตรกรพบว่าตาชั่งไม่ได้มาตรฐานและมีการจดบันทึกที่ต่ำกว่าน้ำหนักจริง จึงเห็นสมควรว่าเกษตรกรควรรวมตัวกันต่อรองบริษัทที่มารับซื้อ ให้ใช้ตาชั่งของเกษตรกรเอง และการจดบันทึกน้ำหนักไก่ต้องเป็นที่ยอมรับของทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อที่จะได้น้ำหนักไก่ที่เป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

ทิม พรรณศิริ .2533. " การขอณาเข้าวัตถุคิบอาหารสัตว์เสรี ". วารสารสาส์นไก่ .
38(มกราคม-มีนาคม 2533):3-12.

พีชรา กาญจนพันธ์ .2532. " วิกฤตการณ์ไก่เนื้อ ". วารสารรายงานเศรษฐกิจ .22
(กุมภาพันธ์ 2532):34-36.

ลิขิต เอียดแก้ว .2532 . ไก่กระทง . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม .

วรวิทย์ สิริพลวัฒน์ .2533. "อุณหภูมิลสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเลี้ยงไก่" . วารสาร
เกษตรอุตสาหกรรม.6(ธันวาคม 2533):46-52.

สากุล อุไรกุล .2530. " ภาวะราคาอาหารสัตว์กับอาชีพเลี้ยงสัตว์ ". วารสารธุรกิจ
อาหารสัตว์.4(ตุลาคม-ธันวาคม 2530):11-12.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ .2533. สรุปสถานการณ์
ปศุสัตว์ปี พ.ศ. 2532 และคาดคะเน ปี พ.ศ. 2533 . กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ .

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2533. ข่าวเศรษฐกิจการ
เกษตร .กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานอ้าเภอบ้านบึง .2533. เอกสารบรรยายสรุปข้อราชการ .ชลบุรี : สำนักงาน

เอกสารนี้เ้าเวลาจัดทำไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อ้าเภอบ้านบึง .
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามปัญหาพิเศษ

ชุดที่.....

เรื่อง

สภาพการผลิตไก่กระทง

ในพื้นที่อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ปีการผลิต 2533

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชื่อฟาร์ม.....เลขที่.....หมู่..... อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร

- ✓ 1. เพศ () ชาย () หญิง
- ✓ 2. อายุ.....ปี
- ✓ 3. สถานภาพการสมรส
 - () โสด () หม้าย
 - () หย่าร้าง () แต่งงานอยู่ด้วยกัน
 - () แต่งงานแยกกันอยู่
- ✓ 4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด (รวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย).....คน
- ✓ 5. ระดับการศึกษา
 - () ไม่ได้เรียนหนังสือ () อาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.)
 - () ประถมศึกษา () อนุปริญญา
 - () มัธยมศึกษา ()ปริญญาตรี
 - () อื่น ๆ ระบุ.....
- ✓ 6. ภูมิลำเนาของเกษตรกร
 - () อยู่ในพื้นที่
 - () ย้ายมาจากที่อื่น ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

✓ 7. อาชีพหลัก (หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำงานมากที่สุด)

- () เลี้ยงสัตว์ ระบุ.....
- () ปลูกพืช ระบุ.....
- () รับราชการ
- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่น ๆ ระบุ.....

✓ 8. อาชีพรอง (หมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาทำงานรองลงมาจากอาชีพหลัก)

- () เลี้ยงสัตว์ ระบุ.....
- () ปลูกพืช ระบุ.....
- () รับราชการ
- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่น ๆ ระบุ.....

✓ 9. ขนาดของการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อเลี้ยงไก่กระตังมีจำนวน.....ไร่

- () เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง.....ไร่
- () เข้าจากบุคคลอื่น.....ไร่

✓ 10. เงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่กระตัง ได้มาจาก

- () กู้จากแหล่งเงินทุน
- () เงินทุนของตนเอง
- () ทั้ง 2 แหล่งรวมกัน
- () อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

✓ 11. ในกรณีของการใช้เงินกู้ ท่านใช้เงินกู้จากแหล่งใด

แหล่งเงินทุน	จำนวนเงินกู้ (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)
ธกส.
ธนาคารพาณิชย์
ญาติพี่น้อง
เพื่อนบ้าน
พ่อค้าคนกลาง
สหกรณ์การเกษตร
อื่นๆ ระบุ.....
รวม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิต

✓ 1. ท่านเลี้ยงไก่กระทงแบบใด

- () ประกันราคา () อิสระ
() รับจ้าง () กลุ่มบุคคล

✓ 2. ฟาร์มของท่านมีโรงเรือนเลี้ยงไก่ จำนวน.....โรงเรือน มีขนาด
โรงเรือนละ.....ตารางเมตร

✓ 3. แรงงานที่ท่านใช้ในการเลี้ยงไก่กระทง มาจาก

- () แรงงานภายในครอบครัว () แรงงานจ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับข้อมูลเบื้องต้นที่รวบรวมกัน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
() แรงงานทั้ง 2 ประเภทรวมกัน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ✓ 4. แรงงานจ้างในฟาร์มท่าน มีจำนวน.....คน
5. สัตวบาลประจำฟาร์ม มีจำนวน.....คน
- ✓ 6. ลูกไก่ที่ท่านนำมาเลี้ยงซื้อมาจากที่ใด.....
- ✓ 7. อาหารที่ท่านใช้เลี้ยงไก่กระทง เป็นแบบใด
- () อาหารสำเร็จรูป
- () อาหารที่ท่านนำวัตถุดิบมาผสมเป็นอาหารเอง
- ✓ 8. ท่านให้ไก่กินอาหารใน 1 วัน จำนวน.....กิโลกรัมต่อตัว
9. ลูกไก่ที่ท่านนำเข้ามาเลี้ยงในวันแรก มีจำนวน.....ตัวต่อตัว
10. ไก่คงเหลือที่ขายได้ มีจำนวน.....ตัวต่อตัว
- ✓ 11. ในการเลี้ยงไก่กระทงจนขาย ท่านใช้เวลา.....วัน
- ✓ 12. น้ำหนักไก่เฉลี่ยเมื่อขายหนัก.....กิโลกรัม ต่อ ตัว
- ✓ 13. การขนส่งไก่ให้กับผู้สั่งซื้อ ท่านใช้วิธีใด
- () ท่านขนส่งไปให้
- () ผู้สั่งซื้อมารับซื้อถึงฟาร์ม
- () ทั้ง 2 วิธี
- ✓ 14. ไก่กระทงที่ท่านขายได้ ราคา กิโลกรัมละ.....บาท

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตไก่กระทง

1. ค่าลูกไก่ เป็นเงิน.....บาท/ตัว
2. ค่าอาหารสัตว์ เป็นเงิน.....บาท/กิโลกรัม
3. ค่าซาและเวชภัณฑ์ เป็นเงิน.....บาท/ฟาร์ม/ไก่ 1 รุ่น
4. ค่าจ้างแรงงาน
- แรงงานจ้าง เป็นเงิน.....บาท/คน/เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้แบบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขได้ วัตถุประสงค์ในการค้า

- สัตวบาล เป็นเงิน.....บาท/คน/เดือน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

